

3 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Blok 1

Maximumscore 1

- 1 Al ruim voor de zeventiende eeuw werd Italië beheerst door het ideaal van de Renaissance. De herontdekking van de klassieken die aan de Renaissance ten grondslag lag, had op alle terreinen van de kunst tot vernieuwingen geleid. Deze vernieuwingen kregen onder meer gestalte in de Italiaanse hofcultuur, die daarmee een voorbeeld werd voor latere hofculturen elders in Europa.

Maximumscore 2

- 2 • professionalisering: Hij gaf het beroep van acteur een legale status en versterkte de randvoorwaarden/infrastructuur (betere huisvesting, geld, bescherming, artistieke medewerkers) en/of hij stimuleerde concurrentie, waardoor de kwaliteit en het artistieke niveau verbeterde 1
- sociale acceptatie: Het belang van het publieke, nationale theater werd bevestigd: het theater werd toegankelijk gemaakt voor een breder publiek door uitbreiding van het repertoire en/of het literaire/psychologische/dramatische niveau kreeg meer aandacht, waardoor ook de hogere klasse (adel en gegoede burgerij) meer belangstelling kreeg 1

Maximumscore 3

- 3 vier van de volgende:
- de aanwezigheid van een tragische held
 - opbouw in vijf bedrijven, of: de handeling is opgebouwd rond een plot: een reeks van gebeurtenissen die in de afwikkeling tot een ontknoping leiden, of: opbouw in drie fasen: proloog, episode en exodus
 - Er is een crisis, waarna een ommekeer komt (peripetie) in de gemoedstoestand van de held, waardoor dramatiek ontstaat in het stuk, of: er is een crisis die ontstaat op basis van een ernstige menselijke fout van de held (hamartia) met slechte afloop (catastrofe).
 - Er is eenheid van tijd, plaats en handeling, of: alles voltrekt zich binnen 24 uur op dezelfde plek en is gecentreerd rond één dramatische actie.
 - Het stuk is ter lering bedoeld, of moraliserend, stelt een voorbeeld en dient als een zuivering van de ziel van de toeschouwer (catharsis) door het oproepen van medelijden of angst.
 - Er is een koor aanwezig: sprekende of zingende acteurs die commentaar geven op de handeling.

Indien vier antwoorden juist

3

Indien drie antwoorden juist

2

Indien twee antwoorden juist

1

Indien minder dan twee antwoorden juist

0

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 4	
4 ☐ - Speelstijlen:	
• tragedie: de speelstijl is statisch: Molière beweegt nauwelijks en neemt alleen een pose aan. De tekst wordt gedragen uitgesproken of gedeclameerd, bijna gezongen	<u>1</u>
• komedie: de speelstijl is dynamisch: Molière gebruikt zijn gehele dramatische ‘instrument’ (lijf, motoriek, stem, mimiek) om de ‘tekst’ expressief te maken of betekenis te geven	<u>1</u>
- Verklaring van de verschillen:	
• In de tragedie wil Molière het lijden van zijn personage verbeelden door middel van gedragen dictie en ernstige poses, die gangbaar waren voor de vertolking van het serieuze drama	<u>1</u>
• In de komedie wil Molière de domheid of het grappige van het personage verbeelden door middel van een clowneske speelstijl (geïnspireerd op de Italiaanse commedia dell’arte), die gangbaar was voor de opvoering van volkse kluchten	<u>1</u>
Maximumscore 3	
5 ☐ drie van de volgende:	
• veel expressie door grote beweeglijkheid, mimiek en grappige poses	
• Hij neemt de stereotype lichaamshouding aan van een luie, domme knecht.	
• gebruik van herhalingen die de komische werking versterken	
• etaleren van taboes, bijvoorbeeld extreme domheid, luiheid en zinnelijkheid	
• spelen met publiek door middel van bedelen en/of vleien en/of door de spot met hen te drijven	
• het personaliseren van attributen: hij praat bijvoorbeeld met de bezem en grijpt naar een van de borsten van het beeld	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
6 ☐ twee van de volgende:	
• Molière sprak de taal van het publiek: dit zorgde voor een grote herkenbaarheid.	
• Zijn stukken zijn kritisch en leggen menselijke zwakheden bloot en hebben daardoor een onthullend karakter.	
• In zijn stukken gaat het om de universeel menselijke tragiek. Dit gaf zijn werk een diepgang die het publiek herkende en waardeerde.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
7 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben:	
Het leven van Lodewijk XIV was onderworpen aan strenge rituelen die symbool stonden voor zijn absolute heerschappij. De feestcultuur in Versailles kan gezien worden in het licht van deze tentoonspreiding van macht en glorie, maar was ook een manier om de adel te controleren (die in het begin van zijn regeringstijd tegen hem samenspande). Lodewijk zorgde voor een vol programma van culturele festiviteiten waar het hele hof bij aanwezig moest zijn. (Bovendien was het voor de carrière van hovelingen niet verstandig als ze iets misten van de laatste ontwikkelingen en intriges.)	
Indien een relevant deel van het antwoord juist	<u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Maximumscore 2

- 8 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
Het absolute gezag van Lodewijk XIV maakte het mogelijk om kunst en cultuur aan te wenden voor politieke doeleinden. Daarbij had de kunst vooral een representatieve functie: zij moest de macht van de koning zichtbaar maken en houden en de politieke stabiliteit helpen verzekeren. Kunst en kunstenaars stonden dus in dienst van de machtscultuur die de hofcultuur is. De ambitie van Lodewijk om het Franse hof, gesymboliseerd door Versailles, te laten fungeren als cultureel centrum van Europa, kan gezien worden als een hoogtepunt van zijn binnen- en buitenlandse machtspolitiek.

Indien een relevant deel van het antwoord juist 1

Blok 2

Maximumscore 3

- 9 drie van de volgende:
- (opdrachtgever) Net als in de tijd van Lodewijk XIV was de staat opdrachtgever: Petipa was in dienst van de Keizerlijke Theaters en het ballet werd gefinancierd door de tsaar.
 - (inhoud) Het sprookje vervult hier dezelfde allegorische rol als de mythologie in een hofballet.
 - (inhoud) De strijd tussen goed en kwaad was vaak de inhoud van hofballetten.
 - (vormgeving) Het toneel is vormgegeven als een barokke, weelderige paleiszaal waarin hovelingen kijken naar de dans van vorsten, zoals bij een hofballet.
 - (enscenering) Het verhaal is geplaatst in een vorstelijke/hoofse setting waarin een feest aan het hof wordt gevierd.
 - (kostumering) De kostuums zijn geïnspireerd op een zeventiende-eeuws hof.

per juist antwoord 1

Maximumscore 2

- 10 • In het fragment is zichtbaar dat de dans hier vooral tot vermaak dient: de dans is onafhankelijk van het verhaal (kan worden toegevoegd of weggehaald zonder het begrip van de plot te storen) en is niet narratief of pantomimisch 1
- Het gaat erom dat de technische superioriteit duidelijk wordt in de dans, die dan ook virtuoos is (balans houden, draaien of pirouettes, partnerwerk waarbij de mannelijke danser de ballerina goed laat uitkomen) en die het publiek vermaakt 1

Maximumscore 2

- 11 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
- In het *Rozenadagio* is de muziek ondergeschikt: de muziek volgt de dans, zoals tot dan toe de gewoonte was 1
 - In de scène waarin Aurora zich prikt, koppelt Tsjaikovski de muziek (met behulp van de aanwijzingen van Petipa) sterk aan de gedachte inhoud. Wisselingen in de muzikale sfeer volgen wisselingen in de handeling en/of dans en muziek vertellen samen het verhaal 1

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 3	
<p>12 ☐ • kostuums: Er wordt gebruikgemaakt van zeer kleurrijke en decoratieve patronen, die expressief of exotisch aandoen. Dit betekende een breuk met de traditionele standaardkostumering van met name (witte of pastelkleurige) tutu's, waarin kenmerken van de uit te beelden rol vaak niet tot uitdrukking kwamen</p> <p>• decors: De decors zijn eveneens kleurrijk en decoratief en sterk gestileerd van vorm. Daardoor zijn ze erg tweedimensioneel en niet illusionistisch. Dit betekende een breuk met de traditionele naturalistische en ruimtelijke decors</p> <p>• muziek: De klankkleur (orkestratie) is folkloristisch/exotisch: het (duidelijk) doorbreken van de traditionele melodische en harmonische structuur</p>	<p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p> <p><u>1</u></p>
Maximumscore 1	
<p>13 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Decors en kostuums waren kleurrijk en uitbundig, in tegenstelling tot de romantische 'bleekheid'. • De stukken hadden een sterk exotische inslag, wat appelleerde aan de belangstelling voor andere, vreemde culturen. • Het was ballet van een hoog kwaliteitsniveau, met mannelijke sterdansers (zoals Nijinski), wat men in het Westen niet meer gewend was. <p>Indien minder dan twee antwoorden juist</p>	<p><u>0</u></p>
Maximumscore 1	
<p>14 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben: In het begin van de twintigste eeuw ontstond een klimaat waarin plaats was voor vernieuwing. Kunstenaars zochten daarbinnen naar andere manieren om zich in hun kunst te uiten. Men was bereid bestaande conventies en uitgangspunten te laten vallen ten gunste van nieuwe ideeën en benaderingswijzen. Hierbij paste de bereidheid zich in het eigene van andere kunstdisciplines te verdiepen en open te staan voor het experiment van de samenwerking.</p>	
Maximumscore 1	
<p>15 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben: Een ouverture roept verwachtingen op. Het voorbeeld doet dit ook: de voorstelling geeft een suggestie van iets wat er komen gaat: de wereld van het circus, klaar voor een optreden (van een meisje op een paard, de circusbal, verschillende artiesten aan tafel, toneelachtige gordijnen, decorstukken enzovoort).</p>	
Maximumscore 1	
<p>16 ☐ Het voorbeeld heeft een traditionele vormgeving met een duidelijke ruimtewerking. Het achterdoek spreekt een kubistische vormtaal: vlakke, decoratieve en hoekige, geometrische vormen.</p>	
Maximumscore 2	
<p>17 ☐ twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • begin: eenstemmig gespeeld door twee instrumenten (cello en fagot); later: volledig orkest (met slagwerk) • begin: traditionele orkestinstrumenten; later: buitenmuzikale geluidenmakers toegevoegd (ratels, sirenes) • begin: de stemmen zetten na elkaar in (fugatisch) of polyfoon; later: homofoon en/of de instrumenten spelen gelijk op (soms unisono) • begin: melodieus of duidelijke melodiestructuur; later: opeenvolging van korte passages met verschillend ritme en tempo, of: geen duidelijke melodiestructuur <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Maximumscore 1

- 18 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
In Parade werd gebroken met de traditie en werd in plaats daarvan het experiment en de confrontatie gezocht. Door het verschil in voordoek en achterdoek en de muzikale overgang werd dit contrast duidelijk. Zo kreeg het publiek tijdens de ouverture de indruk dat er een tamelijk traditionele voorstelling begon, maar werd dit verwachtingspatroon na de ouverture bruusk doorbroken.

Maximumscore 1

- 19 De kostuums op afbeelding 1 tot en met 4 zijn altijd nog kledingstukken (ontworpen met het lichaam als referentiepunt). Picasso's kostuums van de managers op afbeelding 7 en 8 zijn (bijna autonome) beelden: grote kubistische ruimtelijke objecten, waaronder de dansers verdwijnen.

Maximumscore 2

- 20 twee van de volgende redenen:
- *De Schone Slaapster* was niet vernieuwend of experimenteel (wat van de Ballets Russes verwacht werd) maar een klassiek sprookje in een ouderwetse vormgeving.
 - *De Schone Slaapster* was een pompeus spektakel dat zich afspeelde aan het aristocratische hof in een overdadige (peperdure) vormgeving: dit paste niet bij de avant-gardistische soberheid of bij de modernistische vormgeving van de voorgaande producties van de Ballets Russes.
 - *De Schone Slaapster* was een lang, avondvullend ballet (wat langdradig gevonden werd), terwijl men van de Ballets Russes twee of drie kortere stukken op een avond gewend was.

Indien één reden juist

1

Maximumscore 2

- 21 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
- Bij klassiek ballet denken mensen onmiddellijk aan de sprookjesballetten van Petipa en Tsjaikovski: *De Schone Slaapster*, *Zwanenmeer* en *Notenkraker*. Dit zijn prestigestukken die tot op heden door elk groot klassiek dansgezelschap worden uitgevoerd en die volle zalen trekken. Dankzij dit project van Diaghilev (die met zijn uitvoering van *De Schone Slaapster* een historische standaard voor de danskunst vestigde) is het ballet, dat in West-Europa in verval was geraakt, weer opgebloeid
 - De Ballets Russes bliezen de klassieke danskunst in West-Europa nieuw leven in: door de samenwerking met moderne (beeldend) kunstenaars en componisten kwamen vernieuwingen tot stand waardoor de danskunst evenals de beeldende kunst en de muziek een modernistische ontwikkeling doormaakte

1

1

Antwoorden

Deel-
scores

Blok 3

Maximumscore 1

- 22 Hij maakt nieuwe originele dansmuziek én hij heeft sterstatus.

Maximumscore 2

- 23 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:
- boodschap: De teksten confronteren je met de gevaren van stoer en misdadig gedrag: dit is een verleidelijk middel om rijkdom en aanzien te vergaren en er wordt op gewezen dat het dan slecht met je afloopt.
 - krijgt als volgt gestalte: Er wordt stoer en macho gedrag getoond, met als achtergrond het getto. Uiteindelijk komt een politiewagen in beeld. Dit alles in doorlopende beelden waarin verschillende fragmenten (van zwarte kinderen, steegjes en achterbuurten) zijn gemonteerd.

Maximumscore 2

- 24 twee van de volgende argumenten:
- inhoudelijk: Het verhaal over liefde, strijd en dood (en rivaliteit tussen twee families) biedt de makers de gelegenheid om het leven in de zwarte getto's aan het publiek te verduidelijken.
 - cultureel: Het is een verhaal van Shakespeare dat nog steeds actueel is en vaak aangegrepen wordt voor heropvoeringen. Met deze keuze plaatsen de makers zich in een traditie.
 - commercieel: Het is een bekend verhaal, dus de makers weten zich verzekerd van belangstelling van publiek en media.

per juist argument

1

Maximumscore 1

- 25 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
Een postmoderne cultuuropvatting houdt in dat er geen dwingend onderscheid bestaat tussen traditionele theaterproducties voor een doorgaans exclusief publiek (high art) en laagdrempelige populaire cultuur (low art). Ook Harris negeert dit onderscheid: hij presenteert straatcultuur in het theater, dat oorspronkelijk een 'high-art'-omgeving is.

Maximumscore 2

- 26 drie van de volgende:
- De dansers zijn in twee formaties tegenover elkaar geplaatst.
 - Ze maken dreigende gebaren, schuiven elkaar naar voren of gaan in elkaars territorium staan.
 - Ze tonen hun spierballen en/of dagen elkaar uit en/of confronteren quasi-vechtend de andere groep (en ze maken intimiderende geluiden).
 - Ze overtreffen elkaar met stunts (om de beurt mag iemand zijn stunt uitvoeren).

Indien drie antwoorden juist

2

Indien twee antwoorden juist

1

Indien minder dan twee antwoorden juist

0

Maximumscore 2

- 27 twee van de volgende:
- De dans is onderdeel van een verhaal geworden.
 - De bewegingen zijn vastgelegd in een choreografie (dat is onder meer te zien aan het feit dat twee of meer personen dezelfde bewegingen maken).
 - De dans wordt ondersteund door belichting (en videoprojectie).

per juist antwoord

1

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
<p>28 ☐ drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De tekst is vermengd met hedendaagse straattaal ('slang') uit het getto • De acteur richt zich tussen de teksten door af en toe improviserend naar het publiek • De aangesproken Julia/Jewel is een denkbeeldige figuur (Rome praat tegen zijn hand) • Tijdens het uitspreken van de Shakespeare-teksten verandert de acteur zijn houding/mimiek/intonatie en/of spreektempo 	
Indien drie antwoorden juist	<u>2</u>
Indien twee antwoorden juist	<u>1</u>
Indien minder dan twee antwoorden juist	<u>0</u>
Maximumscore 2	
<p>29 ☐ drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de beat/de ritmetrack/de ritmische basis • Er wordt gescracht. • de rap of het rappend zingen • het gebruik van synthesizers en/of elektronisch geluid en/of elektronische effecten 	
Indien drie antwoorden juist	<u>2</u>
Indien twee antwoorden juist	<u>1</u>
Indien minder dan twee antwoorden juist	<u>0</u>
Maximumscore 2	
<p>30 ☐ drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de experimentele elektronische muziek • de afwisseling van passages in vrij ritme met passages met een vaste maatstructuur • de van klassieke instrumenten afgeleide klanken zoals piano, strijkers/violen, pauken • De raps worden uitgevoerd door een 'koor' (van mannen en vrouwen), of: polyfone stemvoering. • het gebruik van dissonanten 	
Indien drie antwoorden juist	<u>2</u>
Indien twee antwoorden juist	<u>1</u>
Indien minder dan twee antwoorden juist	<u>0</u>
Maximumscore 1	
<p>31 ☐ één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het gaat om toegepaste muziek (een muzikale vorm van toegepaste kunst). • de bewuste keuze voor (klank)montage en/of bewerken (manipuleren) van bestaande muzikale fragmenten 	
Maximumscore 1	
<p>32 ☐ -Ja, want de dans is voornamelijk acrobatische techniek en Harris' bedoelingen zijn niet in de eerste plaats artistiek maar vooral pedagogisch of maatschappijkritisch.</p> <p>of</p> <p>-Nee, één van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harris wil vooral de cultuur van de hip-hopdans in stand houden en de voorstelling beantwoordt aan deze doelstelling. • Het showelement overheerst de boodschap, het is iets heel nieuws in het theater en het spreekt een jong publiek aan in zijn eigen taal. 	

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
33 □ • verschijningsvorm: Hip-hop kent vele uitingsvormen (kleding, graffiti, dans, muziek, taalgebruik, uitgaanscultuur). Dit biedt allerlei mogelijkheden tot expressie voor een grote groep jongeren	<u>1</u>
• ideologie: Hip-hop heeft betrekking op de herkenbare hedendaagse problematiek van de multiculturele samenleving, waarmee velen zich kunnen identificeren (integratie, discriminatie, geweld, drugsproblematiek, rol van de overheid)	<u>1</u>

Bronvermelding muziekfragmenten

fragment 1:

uit *Parade*, The New London Orchestra o.l.v. Ronald Corp, Hyperion CDA66365 1989

fragmenten 2 en 3:

uit Soundtrack van *Rome & Jewels* (US Version), composed and produced by Darrin Ross
Eigen productie CD-R

fragment bij afbeelding 1 en 2:

Strawinsky: *De Vuurvogelsuite* (1919) Radio Symphonie Orchester Berlin

o.l.v. Lorin Maazel 1958/1995 DGG 447 414-2

fragment bij afbeelding 3 en 4 :

Strawinsky, *Le Sacre du Printemps*, Danse Sacrale, Residentieorkest o.l.v. Hans Vonk
Eigen productie Residentieorkest (1987) CD-2897 491

Bronvermelding teksten:

Banning, T.C.W., *The Culture of Power and the Power of Culture: old regime Europe 1660 – 1789*, New York, 2002

De Kroon, M., *De Orpheus van het sprookjesballet* in Nederlands Balletorkest (ed),
Tsjajkovski's muziek van de dans, Amsterdam, 1996

Hastings, B., *Theatrical Dance and Music in Western Culture*, Boston, 1983

Larousse, *Dictionnaire de la Danse*, Bologna, 1999

Van de Weetering, C., *Kijk, een ballerina*, Utrecht, 1991

Bronvermelding videofragmenten:

fragmenten 2 en 3: Het Nationale Ballet, Amsterdam, *Sleeping Beauty*
(première 2 juli 1981)

fragment 4: uit documentaire van Pierre Daix e.a.: *13 journées dans la vie de Pablo Picasso*

fragmenten 5 en 6: uit VPRO-documentaire, *Something To Die For, De Schröder-remix*,
VPRO laat, 1997

fragmenten 7 en 8: Dance Umbrella Presents, *Rome & Jewels*, augustus 2000